

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ตำแหน่งที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ของบริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด

บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ได้มีหนังสือ ที่ บวท ๙๐๘/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัดเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงคมนาคม จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีภารกิจหลักในการให้บริการควบคุมการจราจรทางอากาศ ให้บริการสื่อสารการบิน และให้บริการเครื่องช่วยการเดินอากาศ

คณะกรรมการของบริษัทฯ ได้แต่งตั้งที่ปรึกษากิตติมศักดิ์จากผู้เกษียณอายุราชการที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์กับบริษัทฯ เช่น อดีตปลัดกระทรวงคมนาคม อดีตกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ โดยไม่มีค่าตอบแทน ทั้งนี้ ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์จะได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เพื่อให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่างๆ

บริษัทฯ ขอรื้อว่า ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ดังกล่าวอยู่ภายใต้บังคับของบทนิยามคำว่า “พนักงาน” ในมาตรา ๔ และบทบัญญัติในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ หรือไม่ ประการใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ) ผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนบริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด เป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยในปัจจุบันกระทรวงการคลังถือหุ้นร้อยละ ๙๑ บริษัทฯ จึงมีสถานะภาพเป็น “รัฐวิสาหกิจ” ตามมาตรา ๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติ

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๓๔๖ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล หรือกิจการของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น และหมายความรวมถึงหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของ แต่ไม่รวมถึงองค์การหรือกิจการที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อสงเคราะห์หรือส่งเสริมการใด ๆ ที่มีใช้ธุรกิจ

(๒) บริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่า และหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ หรือ

(๓) บริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่า และหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) และหรือ (๒) มีทุนรวมอยู่ด้วยถึงสองในสาม

มาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ เมื่อหน่วยงานดังกล่าวมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการและพนักงาน จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจด้วย^๖

โดยที่มาตรา ๔^๗ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้กำหนดนิยามของคำว่า “พนักงาน” ให้หมายความรวมถึงถึง ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ที่ปรึกษารัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกันแต่เรียกชื่ออย่างอื่นในรัฐวิสาหกิจด้วย จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ของบริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ถือเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือไม่

เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงที่ขอหารือมา คณะกรรมการของบริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทยฯ เป็นผู้แต่งตั้งที่ปรึกษากิตติมศักดิ์จากบุคคลที่มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์หรือเป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของบริษัทฯ ทำหน้าที่ให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่างๆ ประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการเมื่อมีการประชุม แม้ว่าอำนาจในการตัดสินใจเป็นอำนาจของคณะกรรมการ และในการปฏิบัติงานมิได้มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ หรือขอบเขตของงาน หรือกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงานของที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งมิได้รับคำตอบแทนก็ตาม แต่การปฏิบัติหน้าที่ของที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ ซึ่งได้แก่ การเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการของบริษัทฯ และการให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะ อันทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวสามารถรับรู้เรื่องต่างๆ ในการดำเนินกิจการของบริษัทฯ นั้น มีลักษณะเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการบริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทยฯ จึงอยู่ภายใต้บังคับบทนิยามคำว่า “พนักงาน” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังนั้น ที่ปรึกษา

ฯลฯ

ฯลฯ

^๖ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยองค์การของรัฐบาลและกฎหมายว่าด้วยกิจการที่เป็นของรัฐ ได้บัญญัติถึงจำนวนกรรมการ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการและพนักงานไว้แตกต่างกัน นอกจากนี้กฎหมายยังเปิดช่องให้แต่งตั้งบุคคลคนเดียวดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจได้หลายวิสาหกิจ สภาพการดังกล่าวเป็นเหตุหนึ่งให้การดำเนินกิจการของรัฐวิสาหกิจไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร สมควรกำหนดให้ระบบกรรมการและพนักงานของรัฐวิสาหกิจต่างๆ อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^๗ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ และให้รวมถึงถึงที่ปรึกษาคณะกรรมการ ที่ปรึกษารัฐวิสาหกิจ เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการ หรือบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกัน แต่เรียกชื่ออย่างอื่นในรัฐวิสาหกิจด้วย ทั้งนี้ ให้ใช้เฉพาะเพื่อการกำหนดคุณสมบัติมาตรฐานและการพ้นจากตำแหน่งเท่านั้น

กิตติมศักดิ์นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่รัฐวิสาหกิจกำหนดไว้แล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙^๔ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจฯ ด้วย

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จਾਲะ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๕๗

---

^๔ มาตรา ๙ พนักงานของรัฐวิสาหกิจ นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้สำหรับรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ แล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์
- (๓) สามารถทำงานให้แก่รัฐวิสาหกิจนั้นได้เต็มเวลา
- (๔) ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ รวมทั้งข้าราชการการเมือง ลูกจ้างของกระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองซึ่งมีฐานะเทียบเท่า พนักงานส่วนท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือสภากรุงเทพมหานครและผู้บริหารท้องถิ่น
- (๗) ไม่เป็นกรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง